

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม (Hail Trip)
สำหรับนักศึกษาแพทย์ศิริราชชั้นปีที่ 2
The Evaluation of Social Skills Development Project (Hail Trip)
for 2nd year Siriraj Medical Students

ดร.พิษณุ อภิสมจารโยธิน รศ.นพ.ปรีชา สุนทรานันท์
Phitsanu Aphisamacharayothin, Ph.D. Assoc.Prof.Preecha Soontranan, M.D.

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
Faculty of Public Health, Chulalongkornrajavidyalaya University, Siriraj Medical School, Mahidol University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม (Hail Trip) สำหรับนักศึกษาแพทย์ศิริราชชั้นปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม “Hail Trip” จำนวน 139 คน ประกอบด้วย อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ศิริราชชั้นปีที่ 2 และเจ้าหน้าที่ โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้โมเดล CIPP ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ในการประเมินความสอดคล้องของโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างความแตกต่างระหว่างคะแนน Pre-Test กับ Post-Test ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความเหมาะสมด้านบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ วัตถุประสงค์โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น และวัฒนธรรมองค์กรของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลทั้ง 7 ด้าน (Seniority, Integrity, Responsibility, Innovation, Respect, Altruism และ Journey to excellence and sustainability) การประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) พบว่า อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 3.62 และ 4.14 ตามลำดับ การประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, 4.29 และ 4.00 การประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ และเจ้าหน้าที่คิดว่าโครงการฯ ก่อให้เกิดผลผลิตที่มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 4.06 และ 4.17 ตามลำดับ นอกจากนี้ การประเมินทักษะทางสังคมของนักศึกษาแพทย์ศิริราชก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t-test เท่ากับ -8.177) โดยหลังจากที่นักศึกษาแพทย์ผ่านการเข้าร่วมโครงการฯ มีทักษะทางสังคมมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และ 3.79 ตามลำดับ)

คำสำคัญ การประเมินผล ทักษะทางสังคม นักศึกษาแพทย์ศิริราช

Abstract

This Research aims to study the results of social skills development projects (Hail Trip) for the second year Siriraj medical students. The samples were 139 stakeholders included medical doctors, 2nd year medical students, and staffs sampling by stratified random sampling and Stufflebeam's CIPP Model. The instruments of data collection were provided questionnaires and analyzed by using statistic of percentage, mean, and standard deviation, and used t-test to compare Pre-Test and Post-Test. The results found that context evaluation included project's objectives were according to needs and 7 aspects of Siriraj Culture (Seniority, Integrity, Responsibility, Innovation, Respect, Altruism, and Journey to excellence and sustainability). Input evaluation found that teachers, students, and staffs thought that it was suitable at a high level (\bar{x} = 4.32, 3.62, and 4.14 in ordered). Process evaluation found that teachers, students, and staffs

thought that it was suitable at a high level ($\bar{x} = 4.11, 4.29, \text{ and } 4.00$ in ordered). Product evaluation) found that teachers, students, and staffs thought that the project was provided suitable output at a high level ($\bar{x} = 4.06, 4.06, \text{ and } 4.17$ in ordered). Besides, the social skills evaluation of Siriraj medical students found that Pre-test scores were different from Post-test scores at .01 significant level (t-test = -8.177). It found that after participated in the projects students had social skills more than before participated ($\bar{x} = 4.17$ and 3.79 in ordered).

Keywords: Evaluation, Social Skills, Siriraj Medical Students

บทนำ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีพันธกิจในการจัดการการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตแพทย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และนำมาซึ่งศรัทธา และความนิยมสูงสุดจากประชาชน รวมทั้งชี้นำสังคมไทยในด้านสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิต ซึ่งคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้ยึดถือปรัชญา วัฒนธรรมองค์กร ที่ได้หล่อหลอมมานานกว่า 100 ปี โดยยึดพระราชดำริของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก (คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, 2548 : 37) ที่พระราชทานว่า “ฉันไม่ต้องการให้เธอเป็นแพทย์เท่านั้น แต่ต้องการให้เป็นมนุษย์ด้วย” ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญในการพัฒนาทักษะส่วนบุคคล และทักษะทางสังคมที่สำคัญสำหรับนักศึกษาแพทย์ ผู้ซึ่งจะกลายเป็นแพทย์ที่ดีของประเทศชาติในอนาคต นักศึกษาแพทย์เป็นบุคลากรที่กำลังศึกษาวิชาชีพเฉพาะด้านการแพทย์ เพื่อจบไปเป็นแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาป้องกันโรคของประชาชน การฝึกอบรมแพทย์ประกอบด้วยเนื้อหาทางสังคม วิชาการ และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้แพทย์ที่สำเร็จการศึกษามีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ และสังคม สมเด็จพระราชประสงค์ของสมเด็จพระบรมราชชนก ที่ต้องการให้แพทย์มีความรู้ควบคู่กับการเป็นคนดีด้วยความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ในทางบวก เพื่อตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นและมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ถือเป็นทักษะทางสังคมซึ่งผู้นำจำเป็นต้องใช้เพื่อจะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล การจัดการความไม่ลงรอย แก้ไขข้อขัดแย้ง และประสานผู้คนเข้าด้วยกัน ความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในองค์กรสมัยใหม่ ที่ยึดการทำงานเป็นคณะและมีความสำคัญต่อผู้นำที่มีประสิทธิภาพในทุกๆ องค์กรด้วย หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีช่วยในการประสานงานให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งโดยแท้ที่จริงแล้วมนุษย์มีการประสานงานกันอยู่ตามธรรมชาติ ความร่วมมือกันนั้นเกิดจากความร่วมใจ เต็มใจในการทำงานที่ต้องร่วมกันคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ (วิระวัฒน์ ปันนิตมัย, 2545) ดังนั้น ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญสำหรับนักศึกษาแพทย์ไม่น้อยไปกว่าทักษะอื่นๆ

งานกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้ตระหนักถึงบทบาทของอาจารย์และสถานศึกษาในการฝึกอบรมและพัฒนา นักศึกษาแพทย์ ทางด้านทักษะส่วนตัว

และทักษะสังคม ตลอดจนความรู้รักสามัคคีทั้งต่อเพื่อนร่วมรุ่นและสถาบัน เนื่องจากสถาบันการศึกษาในยุคพัฒนามีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มภาระหน้าที่มากขึ้นกว่าก่อน เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคทุนนิยมโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การครอง จึงจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษาจึงได้จัดโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม "Hail Trip" ขึ้น โดยรับสมัครนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 ซึ่งแผนและโครงการมากมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจำเป็นต้องใช้จ่ายทรัพยากรเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นเงิน วัสดุ อุปกรณ์ กำลังคน แผนและโครงการบางโครงการมีประโยชน์มากและเห็นคุณค่าอย่างชัดเจนแต่บางโครงการเมื่อทำไปแล้วไม่เกิดประโยชน์ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากร การที่จะระบุว่าโครงการใดมีประโยชน์มีคุณค่าหรือไม่นั้นทำได้โดยใช้วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนหรือโครงการ ดังนั้น การประเมินผลการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่จะทำให้เราสามารถคาดคะเนได้ว่าแผนและโครงการที่กำหนดขึ้นนั้น หากนำไปปฏิบัติแล้วเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใดหรือในขณะที่นำไปปฏิบัติและพิจารณาแล้วพบว่าโครงการนี้ น่าจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ หรือเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วผลของโครงการจะทำให้เกิดประโยชน์กับสังคมเพียงใด ควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือปรับปรุงแก้ไขประการใด

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดรูปแบบของโครงการในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรทำการศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม "Hail Trip" ของงานกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลผลการดำเนินงานซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสม และสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมที่สำคัญให้แก่ นักศึกษาแพทย์ศิริราชได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความเหมาะสมในด้านบริบทได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น และวัตถุประสงค์ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและความเหมาะสม ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการของโครงการ

3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านกระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร การอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรค

4. เพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านผลผลิต ได้แก่ ทักษะสังคมของนักศึกษาแพทย์ซึ่งประกอบด้วย การสื่อสาร การชมและการเตือน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี

5. เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่าควรดำเนินการต่อไป และควรมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างไร

คำถามการวิจัย

ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม (Hail Trip) สำหรับนักศึกษาแพทย์ศิริราชชั้นปีที่ 2 เป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของสิ่งที่ต้องการศึกษาไว้ดังนี้

โครงการที่ทำการประเมิน ได้แก่ โครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม “Hail Trip” รุ่นที่ 3 ณ ฮอลิเดย์ปาร์คเขาใหญ่ รีสอร์ท อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรที่ต้องการศึกษาใช้เกณฑ์ของโมเดล CIPP ของสตีฟเฟิลปีม (1985) ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องของโครงการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) ได้แก่

1.1 ประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และวัฒนธรรมองค์กรของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล กับวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 ประเมินความต้องการคาดหวัง

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ได้แก่ การประเมินความพร้อมและความเหมาะสมในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การประเมินความเหมาะสมในด้านการวางแผน การประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร การอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรค

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ ความพึงพอใจการมีวินัย ความรักความสามัคคี ความสัมพันธ์กับอาจารย์ และทักษะสังคมของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วย การสื่อสาร การชมและการเตือน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม “Hail Trip” รุ่นที่ 3 ที่เข้าร่วมตลอดกิจกรรม จำนวน 212 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1. อาจารย์แพทย์ จำนวน 9 คน 2. นักศึกษาแพทย์ศิริราชชั้นปีที่ 2 จำนวน 194 คน 3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 139 คน ได้แก่ 1. อาจารย์แพทย์ จำนวน 6 คน 2. นักศึกษาแพทย์ศิริราชชั้นปีที่ 2 จำนวน 127 คน 3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน จำนวน 6 คน

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ อาจารย์แพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมโครงการ ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะส่วนบุคคล	นักศึกษาแพทย์		อาจารย์แพทย์		เจ้าหน้าที่	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ						
ชาย	54	42.5	3	50.0	3	50.0
หญิง	73	57.5	3	50.0	3	50.0
รวม	127	100.0	6	100.0	6	100.0
2. อายุ						
18 - 19 ปี	51	40.2	-	-	-	-
20 - 21 ปี	76	59.8	-	-	-	-
25 - 30 ปี	-	-	2	33.4	2	33.4
31 - 35 ปี	-	-	1	16.7	1	16.7
36 - 40 ปี	-	-	1	16.7	1	16.7
> 40 ปีขึ้นไป	-	-	2	33.3	2	33.4
รวม	127	100.0	6	100.0	6	100.0

2. การประเมินบริบท (Context Evaluation) และความต้องการจำเป็นในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ พบว่า อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ที่เข้าร่วมโครงการและ 4.26, 4.44 และ 4.24 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2
เจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการมีความสอดคล้องในเรื่องวัตถุประสงค์

ตารางที่ 2: การประเมินในด้านบริบทและความต้องการจำเป็น

รายการ	อาจารย์แพทย์		นักศึกษาแพทย์		เจ้าหน้าที่	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. กิจกรรมในรูปแบบที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาแพทย์	4.33	.516	4.61	.657	4.50	.548
2. ระเบียบวินัยต่อตนเองและสังคมส่วนรวมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาแพทย์ศิริราช	4.17	.983	4.69	.527	4.67	.817
3. ความรักและความสามัคคีเป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาแพทย์ต้องมี	5.00	.000	4.72	.515	4.17	.753
4. โครงการสามารถส่งเสริมทักษะทางสังคม ให้แก่นักศึกษาแพทย์	4.00	.894	4.50	.677	4.50	.548
5. นักศึกษาแพทย์ที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการจะเกิดความรักและความสามัคคีต่อเพื่อนร่วมรุ่นมากขึ้น	4.50	.548	4.32	.711	3.83	.408
6. โครงการ "Hail Trip" สามารถส่งเสริมให้เกิดการมีวินัยต่อตนเองและสังคมส่วนรวมของนักศึกษาแพทย์ได้	3.67	1.033	4.06	.790	3.67	.516
7. หลังจากผ่านการร่วมโครงการ นักศึกษาแพทย์มีความสนิทสนมกับอาจารย์มากขึ้น	4.17	.753	4.21	.697	4.33	.516
รวม	4.26	.675	4.44	.653	4.24	.587

3.การประเมินปัจจัยเบื้องต้น(Input Evaluation) เจ้าหน้าที่เห็นว่าปัจจัยเบื้องต้นโครงการมีความเหมาะสมมาก พบว่า อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ที่เข้าร่วมโครงการและ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 3.62 และ 4.14 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: การประเมินในด้านปัจจัยเบื้องต้น

รายการ	อาจารย์แพทย์		นักศึกษาแพทย์		เจ้าหน้าที่	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. งบประมาณที่ใช้จัดโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.33	.817	-	-	4.17	.408
2. การใช้งบประมาณในการจัดโครงการก่อให้เกิดความคุ้มค่าหรือประสิทธิภาพ	4.50	.548	-	-	4.33	.516
3. วิทยากรมีความรู้และความสามารถเหมาะสม	4.33	.516	4.52	.535	4.33	.516
4. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการทำงานเป็นทีม	4.33	.516	4.48	.535	4.17	.408
5. เจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบและทุ่มเท	4.67	.516	4.58	.511	4.33	.516
6. เจ้าหน้าที่มีความสามารถเหมาะสม	4.33	.516	4.50	.547	4.00	.632
7. สถานที่จัดมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม	4.33	.516	4.05	.890	3.83	.753
8. รูปแบบกิจกรรมโดยรวมมีคุณภาพ	4.33	.516	4.35	.707	4.33	.516
9. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีคุณภาพและเหมาะสมกับรูปแบบของกิจกรรม	4.33	.516	4.33	.655	3.83	.753
10. การบริหารจัดการในการดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ	4.00	.632	4.43	.598	4.00	.632
11. ยานพาหนะและการเดินทางมีความสะดวกสบายและปลอดภัย	4.00	.632	4.58	.541	4.17	.753
รวม	4.32	.567	3.62	.502	4.14	.582

4. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) กระบวนการมีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, พบว่าอาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ และเจ้าหน้าที่ เห็นว่า 4.29 และ 4.00 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4: การประเมินในด้านกระบวนการ

รายการ	อาจารย์แพทย์		นักศึกษาแพทย์		เจ้าหน้าที่	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.00	.632	4.08	.762	3.66	1.033
2. การวางแผนในการจัดโครงการมีความรอบคอบและก่อให้เกิดประสิทธิภาพ	3.83	.408	4.26	.620	3.80	.837
3. โครงการมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	3.83	.408	4.23	.704	4.20	.837
4. ขั้นตอนการรับสมัครมีความสะดวกและรวดเร็ว	4.17	.753	4.46	.588	3.83	.753
5. รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.50	.548	4.29	.736	4.17	.408
6. ความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวก	4.33	.516	4.42	.635	4.33	.516
รวม	4.11	.544	4.29	.674	4.00	.731

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความเห็นในเรื่องของอุปสรรคจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ ฝนตก ปัญหาจากสัตว์ และแมลงบางชนิด (ตุ๊กแก หนอน ตะขาบ และแมลง) และเรื่องของอากาศที่ร้อน

5.การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์และเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการก่อให้เกิดผลผลิตที่มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 4.06 และ 4.17 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5: การประเมินในด้านผลผลิต

รายการ	อาจารย์แพทย์		นักศึกษาแพทย์		เจ้าหน้าที่	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. กิจกรรมโดยรวมก่อให้เกิดความสนิทสนมและจิตสำนึกของความเป็นพี่น้อง (seniority)	4.33	.817	4.30	.646	4.33	.516
2. กิจกรรมทำอาหารช่วยส่งเสริมเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.83	.753	3.98	.834	3.83	.408
3. กิจกรรมศิลปะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ (innovation)	3.83	.753	4.13	.701	3.83	.983
4. กิจกรรม Road Map ส่งเสริมให้เกิด						
4.1 ช่วยให้เข้าใจตัวเองมากขึ้น	4.17	.753	4.08	.662	4.33	.817
4.2 ช่วยให้เข้าใจผู้อื่นและยอมรับ (Respect)	4.33	.817	4.20	.716	4.33	.817
4.3 ช่วยให้กล้าแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น	4.17	.753	4.28	.698	3.50	.817
5. กิจกรรม Early bird ส่งเสริมให้เกิด...						
5.1 ก่อให้เกิดแนวคิดส่งเสริมสุขภาพ	3.83	.983	3.86	.870	3.67	.837
5.2 กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมตรงต่อเวลา	4.00	1.095	3.75	.891	3.83	.516
6. กิจกรรม Talent shows ส่งเสริมให้เกิด...						
6.1 ทำให้เกิดทักษะการสื่อสาร	4.17	.408	4.17	.743	4.17	.408
6.2 การทำงานเป็นทีม	4.17	.408	4.46	.652	4.17	.753
6.3 ทักษะผู้นำ	4.49	.548	4.10	.733	4.33	.753
6.4 ความรับผิดชอบ	4.33	.516	4.28	.675	4.67	.516
7. กิจกรรมเสริมทักษะให้แนวคิดในเรื่องวัฒนธรรมศิริราชด้าน						
7.1 Seniority (กัลยาณมิตร)	4.33	.516	4.34	.669	4.17	.516
7.2 Integrity (ซื่อสัตย์ เชื่อถือได้)	4.33	.516	4.19	.753	4.49	.753
7.3 Responsibility (มีความรับผิดชอบ)	3.83	.753	4.32	.689	4.49	.837
7.4 Innovation (คิดสร้างสรรค์)	4.33	.516	4.40	.693	4.49	.548

7.5 Respect (ให้เกียรติ ร่วมมือร่วมใจ)	4.17	.753	4.49	.689	4.49	.584
7.6 Altruism (คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง)	4.17	.753	4.49	.700	4.17	.753
7.7 Journey to Excellence and Sustainability (มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน)	3.67	.516	4.24	.753	4.17	.408
8. กิจกรรม Positive stroke ให้แนวคิดในเรื่องวัฒนธรรมศิริราช ด้านใดบ้าง						
8.1 Seniority (กัลยาณมิตร)	4.33	.516	4.36	.709	4.17	.408
8.2 Integrity (ซื่อสัตย์ เชื่อถือได้)	3.83	.753	4.13	.760	3.83	.983
8.3 Responsibility (มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา มีประสิทธิภาพ)	3.50	.548	4.24	.707	4.00	.632
8.4 Innovation (คิดสร้างสรรค์)	3.50	.837	4.06	.780	4.17	.408
8.5 Respect (ให้เกียรติ ร่วมมือร่วมใจ)	4.33	.516	4.47	.688	4.00	.632
8.6 Altruism (คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง)	4.00	.894	4.46	.640	4.33	.516
8.7 Journey to Excellence and Sustainability (มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน)	3.50	.548	4.23	.715	4.49	.548
รวม	4.06	.675	4.06	.722	4.17	.641

6. การประเมินผลผลิตด้านความพึงพอใจโดยรวมของ นักศึกษาแพทย์ที่ร่วมโครงการ ซึ่งพบว่า มีความพึงพอใจ รูปแบบกิจกรรมโดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30) ความพึงพอใจในด้านเวลาของการดำเนินโครงการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12) ความพึงพอใจในการเดินทางมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31) ความพึงพอใจในสถานที่/พาหนะมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08) ความพึงพอใจในอาหารมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98) ความพึงพอใจในกิจกรรม “Open your mine to enjoy your life” มากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50) ความ พึงพอใจในกิจกรรม “ฉันนี่แหละคิมซัมซุน” มาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.24) ความพึงพอใจในกิจกรรม “Road Map” มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17) ความพึงพอใจในกิจกรรมสั้นทางการ (คาราโอเกะ) มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) ความพึงพอใจใน กิจกรรม “Early Bird Activity” มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73) ความพึงพอใจในกิจกรรมข้อคิดยามเช้ามาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.00) ความพึงพอใจในกิจกรรมข้อคิดยามค่ำมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04) ความพึงพอใจใน “Free play” มาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20) ความพึงพอใจในกิจกรรม “Talent Show” มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20) และ ความพึงพอใจในกิจกรรม “Positive stroke” มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36) หากพิจารณา ความพึงพอใจโดยรวม พบว่า นักศึกษาแพทย์ที่เข้าร่วม โครงการมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

7. ทักษะทางสังคมของนักศึกษาแพทย์ก่อนและ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t-test เท่ากับ -8.177) และเมื่อ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่เปลี่ยนแปลง พบว่า หลังจากที่นักศึกษา แพทย์ผ่านการเข้าร่วมโครงการฯ มีทักษะทางสังคมมากกว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และ 3.79 ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนน Pre-Test กับ Post-Test

รายการ	Pre-test		Post-test		t - test (n=127)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทักษะการสื่อสาร	3.65	.705	4.08	.770	-7.870 **
การมีวินัยในตนเอง	3.95	.753	4.25	.715	-5.506 **
ความรักความสามัคคี	4.03	.690	4.36	.660	-5.734 **
ความสนิทสนมกับอาจารย์	3.52	.777	3.99	.740	-7.873 **
รวม(ทักษะทางสังคม)	3.79	.731	4.17	.721	-8.177 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การประเมินความเหมาะสมด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น วัตถุประสงค์และวัฒนธรรมองค์กรของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบว่า โครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม “Hail Trip” สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ที่ต้องการผลิตบัณฑิตแพทย์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล สามารถทำคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสภาวะการณ์ของสังคม สามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ มีคุณธรรมจริยธรรม รับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อเพื่อนมนุษย์เป็นที่ตั้ง และสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กรทั้ง 7 ด้าน (Seniority, Integrity, Responsibility, Innovation, Respect, Altruism และ Journey to excellence and sustainability) โดยโครงการฯ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ โดยการส่งเสริมทักษะทางสังคมเพื่อการพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะรูปแบบของทักษะการสื่อสารและทำงานเป็นทีม การมีระเบียบวินัยต่อตนเองและสังคมส่วนรวม การมีความรักความสามัคคีต่อเพื่อนร่วมรุ่น ตลอดจนความสนิทสนมกับอาจารย์แพทย์ โดยจากผลการประเมินจะพบว่าวัตถุประสงค์โครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวัฒนธรรมองค์กรของคณะฯ ในระดับมาก

นอกจากนี้หากพิจารณาในด้านความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นความจำเป็นของกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม ความจำเป็นเรื่องระเบียบวินัยต่อตนเองและสังคม และความสำคัญของความรักและความสามัคคีของนักศึกษาแพทย์ พบว่า ทักษะทางสังคมดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ที่กล่าวว่า เป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวมได้ โดยโครงการฯ ได้มีรูปแบบกิจกรรมตามวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว

2. การประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมและความเหมาะสม ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการของโครงการ พบว่าปัจจัยเบื้องต้นของโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ และมีประสิทธิภาพมาก ซึ่งโครงการฯ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับองค์ประกอบดังกล่าว เพื่อดำเนินงานประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยได้มีการเตรียมการวางแผนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับปัจจัยเบื้องต้นอย่างต่อเนื่อง

3. การประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านกระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร การอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรค พบว่ากระบวนการดำเนินโครงการฯ ซึ่งประกอบด้วย เวลา การวางแผน การประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร การจัด

กิจกรรม และการอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสมมาก เนื่องจากงานกิจการนักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการวางแผน โดยเฉพาะรูปแบบกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงการวางแผนประชาสัมพันธ์และรับสมัครนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 เพื่อเข้าร่วม อีกทั้งทางคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเต็มที่ เพียงพอ และเหมาะสม

สำหรับปัญหาและอุปสรรค พบว่าส่วนใหญ่ให้ความเห็นในเรื่องของอุปสรรคจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ ฝนตก ปัญหาจากสัตว์ และแมลงบางชนิด และอากาศที่ร้อน ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมได้เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ภัยธรรมชาติ

4. การประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านผลผลิต ได้แก่ ทักษะสังคมของนักศึกษาแพทย์ซึ่งประกอบด้วย การสื่อสาร การชมและการเตือน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี โดยยึดวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นเกณฑ์ พบว่าโครงการสามารถส่งเสริมให้นักศึกษาแพทย์พัฒนาทักษะทางสังคมได้ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการสื่อสาร การมีวินัยในตนเอง การมีความรักและความสามัคคีกับเพื่อนร่วมรุ่น และการความสนิทสนมกับอาจารย์ โดยนักศึกษาแพทย์มีพื้นฐานทักษะดังกล่าวอยู่ในระดับมาก แต่โครงการก็สามารถส่งเสริมการพัฒนาและก่อให้เกิดการเพิ่มพูนทักษะทางสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่ต้องการให้นักศึกษาแพทย์ที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการสามารถมีทักษะทางสังคมที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยสอดคล้องกับความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ (2542: 6) ที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในเรื่องทักษะทางสังคมในด้านมนุษยสัมพันธ์ การปรับตัว และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะในเรื่องของการสื่อสารและความสัมพันธ์ ซึ่งตรงกับแนวคิดของแบทเทิน (T.R. Batten อ้างถึงใน รัชนิกร เศรษฐโร, 2552: 74-75) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะประชากรที่มีคุณภาพจนจัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ (mature) จนถึงขั้นเรียกได้ว่าเป็นผู้เจริญหรือมีคุณภาพดีซึ่งมีลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เป็นผู้มีความชำนาญในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของตน (Daft, 1999) โดยนักศึกษาแพทย์ที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการฯ จะมีทักษะทางสังคมดังกล่าวมากขึ้นจากก่อนการเข้าร่วมโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาแพทย์มีทักษะทางสังคมก่อนเข้าร่วมโครงการในระดับมาก โดยโครงการสามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมได้ แต่ก็ไม่มากนัก จึงควรหาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมให้นักศึกษาแพทย์ที่ผ่านโครงการพัฒนาทักษะทางสังคม “Hail Trip” สามารถพัฒนาทักษะดังกล่าวได้จนถึงระดับมากที่สุด

2. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ภัยธรรมชาติทั้งจากสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตซึ่งยากแก่การควบคุม ระวังกัน จึงควรมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับ รองรับสภาพการณ์ดังกล่าวได้อย่างมีความพร้อมและมี ประสิทธิภาพ

3. ควรมีการจัดรูปแบบกิจกรรมที่ปลูกฝังวัฒนธรรม องค์การได้อย่างเต็มที่และเจาะจง ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับ วัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเพิ่มเติมแนวคิดของการปลูกฝัง วัฒนธรรมองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แบบสอบถาม Pre-test & Post-test ควรเป็น คน ละฉบับเพื่อป้องกันการจำข้อความได้ เป็นการขจัดความ คลาดเคลื่อนในรูปแบบ Testing

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดี แพทย์ อาจารย์ บุคลากรฝ่าย กิจกรรมนักศึกษา และนักศึกษาแพทย์ทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เส้นทางสู่ความสำเร็จของการ ปฏิรูปการศึกษาไทย: แนวทางการดำเนินงานการ ปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). ภาพอนาคตและ

คุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์. กรุงเทพมหานคร:

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. (2548). ผลการดำเนินงาน

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล (1 ตุลาคม 2543 – 30

กันยายน 2547). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง

เฮ้าส์.

รัชนิกร เศรษฐ์. (2552). โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย.

กรุงเทพมหานคร: มปท.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2545). เขวาร์นอารมณ์กับการบริหาร.

กรุงเทพมหานคร: มปท.

Daft, R. L. (1999). Leadership : Theory and Practice.

Orlando : Dryden Press.

Stufflebeam, D.L. (1985). Stufflebeam's

Improvement-Oriented Evaluation. U.S.A. :

Prentice Hall